

Ledarskapsutbildning för äldreomsorgens chefer Leadership Development for Geriatric Care Managers

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: 61NA01

Version: 1.0

Fastställd av: Utbildningsutskottet 2015-03-04

Gäller från: HT 2015

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap (G1N), Socialt arbete (G1N)

Utbildningsområde: Vård

Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap

Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet.

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen är indelad i fyra delkurser

1. Etik, kommunikation och nationell värdegrund för äldreomsorg
2. Organisation, ledarskap och medarbetarskap
3. Lagstiftning och styrdokument som ledningsstöd
4. Förbättringskunskap, utvärdering samt evidensbaserad praktik

Kursen består av följande delkurser:

Etik, kommunikation & nationell värdegrund för äldreomsorg, 7,5 högskolepoäng

Bakgrund till, juridisk betydelse av och innehåll i den nationella värdegrunden studeras och reflekteras mot det egna verksamhetsområdet. Deltagarna får arbeta med metoder för reflektion och kommunikation.

Etiska teorier samt etiska begrepp belyses.

Organisation, ledarskap och medarbetarskap, 7,5 högskolepoäng

Utifrån äldreomsorgens verksamhet behandlas teorier kring organisation, ledarskap och medarbetarskap. Deltagarnas egna föreställningar, normer, attityder och värderingar avseende ledarstilar reflekteras. Teorier om grupppsykologi och modeller för konflikthantering studeras.

Lagstiftning och styrdokument som ledningsstöd, 7,5 högskolepoäng

I delkursen fokuseras på den lagstiftning och de författningar som reglerar äldreomsorgens verksamhet. Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete behandlas. Central lagstiftning inom området upphandling och konkurrensutsättning behandlas.

Förbättringskunskap, utvärdering samt evidensbaserad prakt, 7,5 högskolepoäng

Inom delkursen studeras förbättringskunskap, implementering, uppföljning och utvärdering. Innebörden av evidensbaserad praktik diskuteras och relateras till kursens övriga delar.

Mål

Kursens syfte är att studenten tillägnar sig kunskaper och färdigheter för arbete som chef med inriktning mot äldreomsorg.

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- redogöra för den nationella värdegrunden, dess bakgrund och juridiska betydelse,
- ha insikt om reflektionens roll samt förståelse för kommunikationens betydelse i mötet med den äldre och dennes närstående,
- redogöra för etiska teorier och modeller samt hur värderingar skapas,
- ha grundläggande kunskaper om olika organisationsteorier och organisationsutveckling,
- redogöra för teorier om konflikthantering, grupppsykologi och grupprocesser,
- redogöra för olika ledarstilar och ha förståelse för vad ett hälsofrämjande ledarskap innebär och hur ledaren kan fungera som förändringsledare,
- redogöra för lagar som berör äldreomsorgen och beskriva kvalitetsregister samt kvalitetsledningssystem,
- redogöra för hur lagstiftning och övriga nationella styrdokument kan omsättas i vardagen,
- beskriva centrala begrepp inom upphandling och avtalsuppföljning,
- beskriva innebörden av evidensbaserad praktik och dess tillämpning,
- redogöra för förändringsprocessen och metoder för att följa upp och utvärdera egen verksamhet
- beskriva hur uppföljning och utvärdering, systematiskt kan dokumenteras och användas.

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

- beskriva hur den nationella värdegrunden för äldre kan implementeras i egen verksamhet,
- ha insikter om och kunna reflektera över sin egen ledarstil,
- ha förståelse för organisationskulturer och hur de utvecklas och förändras,
- tillämpa Ledningssystem SOSFS 2011: 9 för systematiskt kvalitetsarbetet i respektive verksamheter,
- visa förmåga att planera, genomföra, följa upp och utvärdera ett förbättringsarbete,
- synliggöra och kommunicera behov av förändring samt verka för delaktighet och långsiktighet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- reflektera över och ha insikt om hur det egna handlandet kan påverka förverkligandet av den nationella värdegrunden,
- reflektera över, kritiskt granska och värdera sitt eget förhållningssätt som ledare och medarbetare i organisationen,
- kritiskt granska och problematisera förbättringsarbete och utvärderingsarbete inom äldreomsorg.

Undervisningsformer

Undervisningen sker via flexibelt lärande. Arbetsformen vid flexibelt lärande förutsätter att studenterna har tillgång till internetansluten persondator, webbkamera och headset. Studierna baseras på självständiga studier samt gemensamma kursträffar förlagda till Högskolan i Borås. Kommunikationen med lärare och kursdeltagare sker via ett webbaserat utbildningsverktyg. Vissa studieuppgifter kan genomföras i grupp med syfte att stimulera och utveckla förmågan till kommunikation, reflektion, samverkan och självkännedom.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

- Gruppuppgift
- Aktivt deltagande i diskussionsuppgifter på webbaserat diskussionsforum
- Individuell skriftlig uppgift med efterföljande seminarium

Varje examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första tentamenstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade ”uppsamlingstentamen”, erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Se högskolans riktlinjer för rättssäker examination samt akademispecifika riktlinjer för rättssäker examination på HBs webbplats.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Kursutvärdering i relation till kursens mål genomförs. Resultatet av utvärderingen granskas av ämnes- och utbildningsansvariga och en kursrapport publiceras på akademins webbplats.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.

Bilaga: Litteraturlista för Ledarskapsutbildning för äldreomsorgens chefer (61NA01)

Delkurs 1 Etik, kommunikation och nationell värdegrund för äldreomsorg 7,5 hp

Alsterdal, L. (Red.) (2011). *Omtankar. Praktisk kunskap i äldreomsorg*. Huddinge: Södertörns skola. 233 s.
Tillgänglig: http://bibl.sh.se/publikationer/vara_publicationer/Omtankar/diva2_450537.aspx

Blennberger, E. & Johansson, B. (2010). *Värdigt liv och välbefinnande: Äldreomsorgens värdegrund och brukarinflytande i tolkning och praktik*. Solna: Fortbildning. 117 s.

Jönsson, B. (2011). *När horisonten flyttar sig: att bli gammal i en ny tid*. Stockholm: Brombergs Förlag. 154 s.

Sandman, L. & Kjellström, S. (2013). *Etikboken. Etik för vårdande yrken*. Lund: Studentlitteratur. 406 s.

Socialdepartementet, (2010). *Värdigt liv i äldreomsorgen*. (Prop. 2009/10:116).
Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/12168/a/140555>

Socialdepartementet, Vårdighetsutredningen. (2008). *Värdigt liv i äldreomsorgen*. (SOU 2008:51).
Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/10057/a/106288>

Socialstyrelsen, (2012) Äldreomsorgens nationella värdegrund. Ett vägledningsmaterial s 178.
Tillgänglig <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/18615/2012-3-3.pdf>

Socialstyrelsen, (2008). *God kvalitet i socialtjänsten – om ledningssystem för kvalitet i verksamhet enligt SoL, LVU, LVM och LSS*. Stockholm: Socialstyrelsen.
Tillgänglig: <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2010/2010-9-7>

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

Delkurs 2 Organisation, ledarskap och medarbetarskap 7,5 hp

Arbets- och miljömedicin och Göteborgs stad, (2008). *Ett arbetsmaterial för att stödja. Ett hälsofrämjande ledarskap och medarbetarskap*.
Tillgänglig:
http://www.sahlgrenska.se/upload/SU/omrade_6/Arbets-%20och%20Milj%C3%B6medicin/AMM/pdf/H%C3%A4lsofr%C3%A4mjande%20ledarskap%20och%20medarbetarskap.pdf

Döös, M. Waldenström, K. (red.) (2009). *Chefskapets former och resultat. Två kunskapsöversikter om arbetsplatsens ledarskap*. Vinnova. VR. Rapport 2008:15.
Tillgänglig: <http://www.vinnova.se/upload/EPiStorePDF/vr-08-15.pdf>

Lundin, K. & Sandström, B. (2010). *Ledarskap inom vård & omsorg*. Lund. Studentlitteratur. 222 s.

Sandahl, C. Falkenström, E. & von Knorring, M. (2012). *Chef med känsla och förnuft. Om professionalism och etik i ledarskapet*. Stockholm: Natur & Kultur. 216 s.

Svedberg, L. (2012). *Gruppsykologi: Om grupper, organisationer och ledarskap*. Lund: Studentlitteratur. 359 s.

Tengblad, S. (2009). *Medarbetarskap på 60 minuter*. Högskolan i Skövde.
Tillgänglig: <http://www.stefantengblad.se/files/7913/6083/6180/MSKAP60min.pdf>

Wolmesjö, M. (2008). *Ledarskapets autonomi - om chefers dilemman och handlingsutrymme. När den professionella autonomin blir ett problem*. Växjö, Växjö University Press. 182 s.
Tillgänglig: <http://lnu.se/personal/maria.wolmesjo>

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

Delkurs 3 Lagstiftning och styrdokument som ledningsstöd 7,5 hp

Bengtsson, H. (2012). *Offentlig förvaltning – Att arbeta i demokratins tjänst*. Malmö: Gleerups förlag. 200 s.

Harnett, T. (2012). *Makt och vanmakt på äldreboende*. Lund: Studentlitteratur. 139 s.

Kammarkollegie, (2012). *Vägledning; Avtalsuppföljning av vård och omsorg*.
Tillgänglig: www.upphandlingsstod.se/sites/default/files/2012_pdf

Kammarkollegiet, (2011). *Lagen om valfrihetssystem (LOV) – vägledning för utförare*.
Tillgänglig: www.upphandlingsstod.se/sites/default/files/2011_7.pdf

Konkurrensverket, (2012). *Upphandlingsreglerna – en introduktion*.
Tillgänglig:
www.Kkv.se/upload/Filer/Trycksaker/Informationsmaterial/Upphandlingsreglerna.pdf

Socialstyrelsen, (2008). *God kvalitet i socialtjänsten – om ledningssystem för kvalitet i verksamhet enligt SoL, LVU, LVM och LSS*. Stockholm: Socialstyrelsen.
Tillgänglig: www.socialstyrelsen.se/publikationer2010/2010-9-7

Socialstyrelsen, (2012). *Handbok för tillämpningen för föreskrifter och allmänna råd*. SOSFS (2011:9). *om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete*, artikelnummer 2012-6-53. Stockholm: Socialstyrelsen.
Tillgänglig: www.socialstyrelsen.se/publikationer2012/2012-6-53

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om anmälningsskyldighet SOSFS, (2005:28). *Lex Maria*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. SOSFS, (2011:5) . *Lex Sarah*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. SOSFS, (2011:9). *Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete*. Stockholm: Socialstyrelsen.
Tillgänglig: <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2012/2012-6-53>

Sveriges kommuner och landsting. SKL, (2013). *Öppna jämförelser - Vård och omsorg om äldre 2012*. Tillgänglig:
www.skl.se/vi_arbetar_med/oppnajokforelser/socialtjanst/aldre/oppna-jamforelser-var-d-och-omsorg-om-aldre-2012

Sveriges Kommuner och landsting. SKL, (2012). *Vägval för socialtjänsten – underlag för omvärldsanalys*, artikelnummer 7164-814-3. Tillgänglig:
webbutik.skl.se/sv/artiklar/social-omsorg/vagval-for-socialtjansten-underlag-for-omvarldsanalys.html

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

Delkurs 4 Förbättringskunskap, utvärdering, samt evidensbaserad praktik 7,5 hp

Eriksson, B. G. & Karlsson, P-Å. (2008). *Att utvärdera välfärdsarbete*. Stockholm: Gothia. 235 s.

Gullbrandsson, K. (2007). *Från nyhet till vardagsnytta*. Kunskapsöversikt. Folkhälsoinstitutet.
Tillgänglig: www.fhi.se/Publikationer/Alla-publikationer/Fran-nyhet-till-var-dagsnytta/

Lindgren, L. (2014). *Nya utvärderingsmonstret. Om kvalitetsmätning inom offentlig sektor*. Lund: Studentlitteratur. 148s .

Nordström, G. & Wilde-Larsson, B. (2012.) *Kvalitetsarbete för bättre och säkrare vård*. Lund: Studentlitteratur. 281 s.

Oscarsson, L (2009). Evidensbaserad praktik inom socialtjänsten – en introduktion för praktiker, chefer, politiker och studenter. *Stockholm: SKL. Kommentus*. 76 s.

Socialstyrelsen, (2013). *Kunskapsguiden - Evidensbaserad praktik*. Stockholm: Socialstyrelsen.
Tillgänglig: www.kunskapsguiden.se/ebp/Sidor/default.aspx

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

2015-03-04 AGKU/ila

Ordförandebeslut: 2015-03-04